

Metsäluonto ja luonnon monimuotoisuus etäopiskeluna

Mitä tykkään tehdä ulkona luonnossa? Mikä metsässä on kivaa?

Kokoa oppilaiden kanssa mind map esimerkiksi [Flingaan](#). Pyydä jokaista oppilasta kirjoittamaan 1-5 asiaa, jota hän tykkää tehdä metsässä (esim. poimia mustikoita, katsella lintuja, leikkiä piilosta). Flinga toimii niin, että opettaja luo session, johon oppilaat liittyvät omalla laitteellaan. Kannattaa pyytää kirjoittamaan vain yksi asia yhteen kommenttikenttään. Jos joku on jo ehtinyt kirjoittaa sen, mistä itsekin tykkää, voi myös käydä tykkäämässä toisen kommentista (painamalla sydänsymbolia) sen sijaan, että kirjoittaisi oman. Opettaja pystyy järjestämään ja tarvittaessa poistamaan kommentteja.

Käy läpi kaikki kirjatut asiat, ja samalla voitte puhua jokamiehenoikeuksista ja mieltä, miten toimitaan metsässä vahingoittamatta luontoa. Tarvittaessa käsittele esiin nousseet selkeästi kielletyt tai luvanvaraiset asiat. Jokamiehenoikeuksista lisää [Retkeilytaitojen alla](#).

Keväisen lähimetsän/puiston havainnointi

Lähetä oppilaitasi lähellä olevaan metsään tai puistoon. Oma pihakin käy, jos ei haluta/voi lähteä pidemmälle. Anna seuraavat ohjeet:

Mitä tässä metsässä/puistossa/pihalla on meneillään? Havainnoi luonnonympäristöä hiljaa 10 minuutin ajan. Kirjoita tai kuvaa yksi mielenkiintoinen keväiseen liittyvä havainto. Lähetä se viestinä opettajalle saman tien.

Kootkaa kevähavainnot taulukkoon esimerkiksi [Padlet](#)- tai [Flinga](#)-sovellusten avulla. Voitte jäsenellä havainnot eri kategorioihin, esim. sääilmiöt, linnut, kukat, puut, ötökät jne. Keskustelkaa videochatissa yhdessä keväisistä muutoksista luonnossa.

Jatkotehtävänä pyydä jokaista oppilasta valitsemaan yhden keväisen asian, josta haluaisi oppia lisää. Oppilaat voivat palata ulos tutkimaan asiaa lisää, ja lisäksi etsiä tietoa netistä: Miksi näin tapahtuu keväällä?

HALTIA

Puuhaastattelu

Anna oppilaille puuhaastattelutehtävä, jonka tavoitteena on tutustua paremmin puulajeihin. Anna seuraavat ohjeet:

Etsi lähistöltäsi mukavan tuntuinen puu. Katsele ylös latvuksiin ja tutki puun runkoa ja sen kasvupaikkaa.

- Millaiset lehdet, silmut tai neulaset puulla on? Mitä muita tuntomerkkejä puusta löytyy (mm. kaarna, korkeus, oksisto)?
- Mitä lajeja puun rungolla ja sen latvassa elää?
- Mitä muita lajeja puun lähellä elää?
- Minkälainen kasvupaikka puulla on? Onko se märkä vai kuiva? Minkälaista maa on (esim. kiveä, multaa, pehmeää, kovaa...)?
- Mistä luulet tai tiedät puun saavan ravintoa ja energiaa?
- Selvitä puulaji etsimällä tietoa esim. [Luontoportista](#) tai Suomen metsäyhdistyksen [Betulasta Pinukseen -materiaalista](#)

Kuvittele, että puusi osaa puhua! Mitä se vastaisi seuraaviin kysymyksiin, kirjoita:

- Mikä on nimesi?
- Mikä on ulkonäössäsi hienointa?
- Kuinka vanha olet?
- Mitkä metsän lajit ovat parhaita kavereitasi?
- Mistä saat ravintoa kasvamiseen ja elämiseen?

Keksi itse lisää kysymyksiä. Kirjoita haastattelu ja ota hienoja kuvia puusta eri näkökulmista. Tee tietokoneella haastattelusta ja kuvista artikkeli.

HALTIA

Tee metsäsuhdetesti!

Jokaisella suomalaisella on suhde metsään. Kantar TNS selvitti vuonna 2018 suomalaisten metsään liittyviä tunnetiloja. Selvityksen mukaan 83 prosentille suomalaisista metsä on melko tai erittäin tärkeä. Selvityksessä tunnistettiin kuusi metsään liittyvää tunnetyyppiä. Tunnetilojen kirjo kuvaa ihmisten tapoja suhtautua metsään ja avaa näkemyksiä siihen, mitä kaikkea metsä voi yksilölle merkitä ja tarjota. Jokaisella meistä on yhtä aikaa ja eri elämänvaiheissa erilaisia tapoja olla suhteessa metsän kanssa. Jokaisessa meistä asuu enemmän tai vähemmän kaikkia kuutta tunnetyyppiä. Kaikkien metsäsuhteissa on yhteisiä elementtejä, kuten halu toimia luonnon hyväksi. Suomalaiset kokevat, että metsä poistaa stressiä ja siellä saa olla oma itsensä. Erojakin metsäsuhteistamme löytyy. [Kokeile pikatestillä millainen on sinun metsäsuhteesi!](#) Tunnistatko testin sinulle antamat päällimmäiset tunnetyydit metsäsuhteessasi? Testin on laatinut Suomen metsäyhdistys.

Peukaloisen luontopolku

Anna oppilaille tehtäväksi suunnitella miniatyyriluontopolku, seuraavin ohjein: Mene lähimetsään tai läheiselle kalliolle ja suunnittele metrin pituinen miniatyyriluontopolku peukalon kokoiselle mielikuvitushahmolle tai vaikkapa legoukolle. Ota mukaan metrin mittainen naru tai lanka sekä muutama cocktailtikku (voit myös kerätä tikkuja metsästä). Etsi mahdollisimman monipuolinen alue ja asettele polkunaru haluamallasi tavalla. Tutki mitä löytyy polun varrella ja merkkää erityisen hienot tai tärkeät kohteet tikulla. Voit käyttää tutkimiseen suurennuslasia tai luuppia, jos sinulla on sellainen. Kirjoita muistiin luontopolun eri kohteet tai ota niistä valokuvia. Kerää lopuksi luonnosta pois naru ja tikut sekä muut rakennelmasi. Tee sisälle tullessasi luontopolun esite, jossa kerrot polun varrella olevasta luonnosta, lajeista ja maisemista. Muista luonnonsuojelunäkökulma! Voit myös tehdä videon, jossa esittelet polkusi. Jaa luokkasi kanssa.

Kevätseuranta

Osallistukaa luokan kanssa Luonto-Liiton [kevätseurantaan](#). Lasten kevätseurannassa tarkkaillaan kevään tuloa seuraamalla 13 helpon ja tutun lajin saapumista eri puolille Suomea. Kevätretkelle voi lähteä yksin, kaverin tai perheen kanssa. Kevätretki voi olla pieni kierros kotipihaalla tai pidempi eväsretki lähimetsään tai rannalle.

Kevätseurantasivuilta löytyy tulostettava kevätkortti tai sen voi tilata Luonto-Liitolta. Ota kevätkortti mukaasi, ja merkitse sille havaintosi lajeista. Lisätietoja [lasten kevätseurannasta](#) >

Ötökkätaidetta

Nimeä jokaiselle oppilaalle oma ötökkä, [Ulkoluokka -materiaalien selkärangattomat-korteista](#).

Lähetä linkki lajikorteista oppilaille. Oppilas tekee omasta ötökästään taideteoksen luonnonmateriaaleista maapohjalle, esimerkiksi lähimetsässä. Muistuta oppilaitasi jokamiehen oikeuksista (eli otetaan vain irtonaisia keppejä ja oksia, ei irroteta sammalta tai jäkälää maasta). Taideteoksesta otetaan kuva ja se lähetetään opettajalle. Muut oppilaat arvaavat, mistä eliöstä on kysymys. Jatkohtävänä voit pyytää oppilaita etsimään tietoa omasta ötökästä: minkälaisessa ympäristössä se elää, mitä se syö, minkä kokoinen se on ym.

Etsi lahopuu ja tutki sitä

Lahopuu ylläpitää jopa rikkaampaa lajistoa kuin elävä puu. Lahoamisen edetessä kuollut muuttuu eläväksi silmiemme edessä. Hyötyjiä ovat muun muassa sammat, sienet, hyönteiset ja hyönteisiä syövät eläimet. Kaikkien puulajien kuolleet järeät rungot ovat luonnon kannalta arvokkaita, olivatpa ne pystyssä tai maassa makaamassa. Eniten puutetta on järeästä lehtilahopuusta. Pystyyn kuolleet puut tarjoavat ravintoa hyönteisiä syöville tikoille, mikä on elintärkeää etenkin talvella. Ne tarjoavat pesäpaikkoja tiaisille ja muille kolopesijöille, elinympäristöjä kääville ja kovakuoriaisille sekä päällysvieraina rungolla eläville jäkälälajeille. Lämpimässä ja paisteisessa ympäristössä olevilla koivupötkelöillä elää hyvin runsas kovakuoriaislajisto. Lahopuulla elävät sieni- ja hyönteislajit muuttuvat lahoamisen edetessä. Maahan kaatuneilla lahopuilla elää erilaista lajistoa kuin pystyyn kuolleilla, koska ne ovat kosteammassa ja varjoisammassa ympäristössä. Maapuilla elää kääpiä, sieniä, kovakuoriaisia ja muita selkärangattomia eläimiä, jäkäliä ja maksasammalia. (Lähde: [WWF Suomen Metsänhoito-opas](#))

Anna oppilaille tehtäväksi etsiä lähimetsästä lahopuu ja tutkia sitä:

Mene lähimetsään ja etsi lahopuu, eli pystyyn kuollut puu tai jo maahan kaatunut lahopuu, ja ota se tutkimuskohteeksi. Löydätkö tikin tekemiä koloja? Onko kaarna irronnut ja löydätkö paljaassa rungossa kaarnakuoriaisen jälkiä? Löydätkö hyönteisiä tai muita pieneliöitä? Löydätkö kääpiä, eli puussa kasvavia sieniä? Kasvaako puussa jäkäliä tai sammalia? Ota kuvia löydöksistä ja kirjoita muistiin, mitä kaikkea elämää löysit lahopuusta. Huomasitko, että vaikka puu on kuollut, se on täynnä elämää?

HALTIA

Luontoneliö

Anna oppilaille tehtäväksi tutkia ja laske lajimääriä neliömetrin kokoiselta ruudulta. Anna seuraavat ohjeet:

Mittaa 1x1 metrin alue luonnossa, ja rajaa se esimerkiksi kepeillä. Tutki aluetta tarkasti ja laske montako erilaista lajia löydät: varvut, heinät, sammalet, jäkälät, hyönteiset, hämähäkit, nilviäiset. Tee lajimääristä taulukko (lajinimiä ei tarvitse tietää). Tee samanlainen neliö johonkin toiseen paikkaan, ja tutki sitä samalla tavalla. Vertaa tuloksia ja mieti, miten neliöt erosivat toisistaan ja mistä erot voisivat johtua. Oliko toisessa enemmän lajeja kuin toisessa? Oliko maasto jotenkin erilainen? Onko ihminen vaikuttanut jompaankumpaan alueeseen, miten? Voit valita alueet sattumanvaraisesti, vaikka heittämällä kepin oian yli, tai etsimällä mahdollisimman erinäköiset alueet.

Pihan monimuotoisuus

Tee WWF Suomen helppo pihan monimuotoisuusselvitys mobiilisti:

Kännykällä tai tabletilla pihassa toteutettava tehtävä, jossa oppilas tutkii pihan ominaisuuksia monimuotoisuuden näkökulmasta eli kuinka laajalle kirjoille lajeja piha voi tarjota elinympäristön. Typeform-kyselyn muodossa oleva yksinkertainen testi sisältää seitsemän kysymystä ja tarjoaa lopuksi karkean arvion pihasta: xx/40 pistettä sekä sanallinen arvio.

[Täältä pääset tekemään selvityksen >](#)